

NORGES HØYESTERETT

Den 20. desember 2021 ble det med hjemmel i tvisteloven § 19-2 andre ledd av dommer Indreberg i

HR-2021-2545-F, (sak nr. 21-145427SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

X kommune

(advokat Jørgen Aandal Vangsnes)

mot

A

B

(advokat Johannes Wegner Mæland – til prøve)

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder beslutning om å holde ankeforhandlingen i en barnevernsak for åpne dører.
- (2) Høyesteretts ankeutvalg tillot ved beslutning 9. november 2021 å fremme anke i sak nr. 21-145427SIV-HRET, som blant annet reiser spørsmål om norske barnevernsmyndigheters jurisdiksjon og frist for å gjennomføre fylkesnemndas vedtak om omsorgsovertakelse.
- (3) Muligheten for å holde ankeforhandlingen for åpne dører ble drøftet i saksforberedende møte 23. november 2021, under henvisning til at saken har fått stor oppmerksomhet i flere fagmiljøer. I prosesskriv 13. desember 2021 har ankemotpartene fremsatt begjæring om at ankeforhandlingen skal holdes for åpne dører, under forutsetning av at personlige opplysninger anonymiseres.
- (4) *Rettsens formann* bemerker at dette er en sakstype som normalt behandles for lukkede dører. Rettsmøtet kan likevel holdes helt eller delvis for åpne dører hvis den private parten begjærer det, jf. tvisteloven § 36-7 andre ledd. Bestemmelsen gjelder blant annet barnevernsaker, og lyder slik:

«Rettsmøter holdes for lukkede dører. Rettsmøter kan likevel holdes helt eller delvis for åpne dører dersom den private part begjærer det, og retten finner dette ubetenkelig ut fra hensynet til sakens opplysning, til den private part selv og andre.»
- (5) Om denne bestemmelsen heter det følgende i Schei med flere, *Tvisteloven Kommentartutgave, Juridika*, bekreftet à jour per 1. desember 2019, note 3 til tvisteloven § 36-7, med videre henvisninger til forarbeidene:

«Det er i annet punktum åpnet for at rettsmøter – helt eller delvis – likevel holdes for åpne dører. Vilkårene etter tvisteloven § 36-7 annet ledd er her noe strengere enn etter tidligere lov: Den private part må uttrykkelig be om åpne dører, og retten må finne dette ubetenkelig ut fra hensynet til sakens opplysning og hensynet til den private part selv og andre, for eksempel den private parts barn eller øvrige familie. Ved denne vurderingen må også EMK artikkel 8(2) tas i betraktning. I forarbeidene er det antatt at det bare meget sjelden vil ligge an til at rettsmøter går for åpne dører, jf. NOU B side 1002 og prp. side 502. Det er samme steder uttalt at bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil.»

- (6) I denne saken skal Høyesterett ta stilling til spørsmål om jurisdiksjon og frist for å gjennomføre fylkesnemndas vedtak, og eventuelt om det var riktig av lagmannsretten å avvise saken fra domstolene, men derimot ikke selve grunnlaget for omsorgsovertakelsen. Det er altså i all hovedsak rene lovtolkningsspørsmål som skal behandles, og det er et begrenset behov for å gjennomgå personlige opplysninger om partene og barna. Det er heller ikke behov for rettsoppnevnt sakkyndig. De hensynene som begrunner lukkede dører i denne typen saker, gjør seg derfor ikke like sterkt gjeldende slik denne saken er lagt opp for Høyesterett.
- (7) Hensynet til foreldrenes og barnas privatliv og anonymitet kan ivaretas ved at det ikke brukes navn på barn, parter og kommuner eller andre opplysninger som er egnet til å identifisere dem under ankeforhandlingen, og ved at sensitive opplysninger ikke leses opp i retten. I stedet kan advokatene henvise til sidetall og avsnitt og be retten merke seg det som står der, sml. HR-2019-2423-J avsnitt 7.
- (8) Samtidig tilsier hensynet til partenes anonymitet at en beslutning om åpne dører gjøres betinget av et generelt forbud mot fotografering, filming og lydopptak. Dette omfatter også bruk av mobiltelefon.
- (9) Under disse forutsetninger finnes det ubetenkelig av hensyn til sakens opplysning og de private parter og deres barn at ankeforhandlingen holdes for åpne dører, jf. tvisteloven § 36-7 andre ledd.
- (10) Det vil imidlertid når som helst kunne bli besluttet å lukke dørene under deler av forhandlingen, i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 36-7 andre ledd, hvis det anses nødvendig for en forsvarlig behandling av saken.

S L U T N I N G

1. Ankeforhandlingen i sak nr. 21-145427SIV-HRET skal gå for åpne dører.
2. Fotografering, film- eller lydopptak er ikke tillatt uten særskilt tillatelse fra Høyesterett.

Hilde Indreberg
(sign.)